

УДК 34:004.8]:061.1ЄС

DOI 10.33244/2617-4154.2(23).2026.373-381

Н. М. Бинюк,*кандидат юридичних наук,**доцент кафедри міжнародного права та права Європейського Союзу,**Державний податковий університет***N. M. Binyuk,***Ph. D. in Law, Associate Professor in the Department of International Law**and European Union Law,**State Tax University**email: izabel15@ukr.net***ORCID 0000-0001-6588-7325**

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ В УКРАЇНІ

EUROPEAN EXPERIENCE IN THE LEGAL REGULATION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN UKRAINE

У статті проаналізовано процес розвитку та питання регулювання штучного інтелекту в Україні..

Розглянуто регулювання штучного інтелекту (далі – ШІ) в Україні. Україна як держава-кандидат на вступ до ЄС орієнтується на європейські підходи у врегулюванні цифрової сфери, включно зі штучним інтелектом. Хоча спеціального закону про ШІ в Україні ще немає, за останні роки зроблено ряд кроків у формуванні політики щодо розвитку та використання ШІ-технологій.

***Метою** наукової статті є моніторинг систем штучного інтелекту, які вже існують на ринку, ступінь залученості людини до управління засобами із ШІ, комплексне дослідження поняття адаптованої до українського законодавства з метою виявлення проблем і формування пропозицій щодо їхнього подолання. Особлива увага зосереджена на затвердженій Концепції розвитку ШІ в Україні, зокрема на її регуляторній складовій та міжнародних нормативних актах, які стосуються ШІ. Крім того, було проаналізовано Artificial Intelligence Act – законопроект, який отримав затвердження Європейським парламентом.*

Ця робота ліцензується відповідно до [Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/).

© Бинюк Н. М., 2026

Методи. *Методологія дослідження містить загальнонаукові та спеціально-правові методи. Методи аналізу та синтезу використовувалися для вивчення наукових джерел. Порівняльно-правовий метод застосовувався для аналізу міжнародного досвіду та регулювання ІІІ можливостей його адаптації до українського законодавства. Нормативно-правовий метод допомагає оцінити чинне законодавство України щодо ІІІ.*

Результати. *Важливим кроком у формуванні державної політики у сфері штучного інтелекту стало схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р. Також досліджено потенційні переваги наближення до AI Act для України, основні виклики та ризики, особливості використання ІІІ у військовій сфері.*

Висновки. *Правове регулювання застосування штучного інтелекту в Україні перебуває на етапі становлення. Україна має розробити комплексну законодавчу базу для регулювання ІІІ, що забезпечить відповідальність, етичне використання та прозорість. Інтеграція міжнародних найкращих практик сприятиме підвищенню правової готовності України до впровадження ІІІ.*

Ключові слова: *штучний інтелект, українське законодавство, міжнародний досвід ІІІ, концепція розвитку, правове регулювання ІІІ.*

The article analyzes the process of development and regulatory issues of artificial intelligence in Ukraine.

We examine the regulation of artificial intelligence (AI) in Ukraine. As a candidate country for accession to the European Union, Ukraine aligns with European approaches to regulating the digital sphere, including artificial intelligence. Although there is no specific law on AI in Ukraine yet, a number of steps have been taken in recent years to shape policies for the development and use of AI technologies.

The aim of the scientific article is to monitor artificial intelligence systems already present on the market, assess the degree of human involvement in managing AI-based tools, and conduct a comprehensive study of the concept adapted to Ukrainian legislation in order to identify problems and formulate proposals for overcoming them. Given the absence of specialized legislation in this area in Ukraine, it is important to study international experience and apply it in the development of domestic legislation. Special attention is paid to the approved Concept for the Development of AI in Ukraine, particularly its regulatory component and international legal acts related to AI. In addition, the Artificial Intelligence Act – a draft law approved by the European Parliament -was analyzed. It is aimed at defining fundamental principles and rules governing the development and use of AI in the European Union.

Methods. *Based on international experience, recommendations for Ukraine are proposed, taking into account the peculiarities of the Ukrainian legal system. The comparative legal method was applied to analyze international experience in AI regulation and the possibilities of its adaptation to Ukrainian legislation. The normative legal method helps assess the current legislation of Ukraine regarding AI.*

Results. *The analysis of European and international experience indicates that it is advisable for Ukraine to adopt a risk-based approach similar to the EU AI Act. An important step in shaping state policy in the field of artificial intelligence was the approval of the*

Бинюк Н. М. Європейський досвід правового регулювання штучного інтелекту та його імплементація в Україні

Concept for the Development of Artificial Intelligence in Ukraine by the Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 2, 2020, No. 1556-r. The study also examines the potential benefits of alignment with the AI Act for Ukraine, key challenges and risks, and the specifics of AI use in the military sphere.

Conclusions. *Ukraine needs to develop a comprehensive legislative framework for AI regulation to ensure accountability, ethical use, and transparency. The integration of international best practices will contribute to enhancing Ukraine's legal readiness for AI implementation. Further research should focus on developing legislative proposals for AI regulation and assessing its impact on legal practice in Ukraine.*

Keywords: *artificial intelligence, Ukrainian legislation, international AI experience, development concept, AI regulation, digitalization, harmonization of rules in the common market, digital technologies, European business association, technology companies and business associations.*

Постановка проблеми. Використання штучного інтелекту або ж генеративного штучного інтелекту (ГШІ). Це створення, модифікації зображень, відео, звуків і текстів. Ці технології стрімко розвиваються та ставлять питання щодо їхнього регулювання й регламентів використання. В умовах хаосу та конфліктів небезпека технологій глибокого синтезу для національної безпеки й добробуту громадян є високою та викликом для правових систем і для правоохоронних органів. Україна як держава-кандидат на вступ до ЄС орієнтується на європейські підходи в регулюванні цифрової сфери, охоплюючи штучний інтелект. Хоча спеціального закону про ШІ в Україні немає, за останні роки зроблено ряд кроків у формуванні політики щодо розвитку та використання ШІ-технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нормативно-правова база регулювання ШІ в Україні перебуває на початковому етапі формування. Незважаючи на наявність Концепції розвитку штучного інтелекту, в Україні відсутній спеціальний закон про штучний інтелект, який би комплексно регулював правовідносини в цій сфері. Як зазначають В. Ю. Цьома, С. Т. Корільчук та Д. О. Оленюк, «наразі правове регулювання штучного інтелекту в Україні здійснюється переважно за допомогою загальних норм цивільного, адміністративного та інформаційного прав, що не завжди дає змогу ефективно вирішувати специфічні питання, пов'язані з використанням технологій «ШІ» [4]. Перспективним напрямом розвитку правового регулювання ШІ в Україні є його впровадження в судову систему. Н. В. Шишка аналізує правові передумови запровадження штучного інтелекту в українське правосуддя та зазначає, що «використання технологій ШІ в судовій системі може суттєво підвищити ефективність правосуддя, проте потребує розробки спеціальних правових норм, які б регулювали процедурні аспекти такого використання та забезпечили дотримання принципів справедливого судового розгляду» [6].

Метою статті є комплексне дослідження поняття правового регулювання штучного інтелекту та його адаптації до українського законодавства з метою виявлення проблем та формування пропозицій щодо їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Європейський досвід і перспективи адаптації українського законодавства в контексті євроінтеграційних прагнень України важливим є аналіз європейського досвіду правового регулювання штучного інтелекту. С. В. Барабашин зазначає, що Європейський Союз активно працює над формуванням комплексної системи регулювання ШІ. Європейський досвід у сфері правового регулювання ШІ є важливим орієнтиром для України в процесі адаптації власного законодавства. Європейський Союз уже сформував базові принципи та нормативні акти, спрямовані на врегулювання питань, пов'язаних з розвитком та використанням ШІ. Одним із ключових документів у цій сфері є Закон про штучний інтелект (AI Act), що має на меті забезпечити безпечне та етичне впровадження ШІ-технологій у суспільство та економіку [9].

Основні виклики та ризики. Основний фінансовий тягар ляже саме на українські компанії, передусім на технологічний сектор, який є одним із драйверів економіки. Витрати можна поділити на кілька ключових категорій, аналогічних до тих, з якими стикається бізнес у ЄС. Прямі витрати на відповідальність (комплаєнс). Українським розробникам, що планують працювати на ринку ЄС, доведеться нести повний спектр витрат провайдера ШІ-систем. Аналітичний центр Centre for European Polies (CEPS) 2021 року оцінював обсяги витрат, які мають розробники ШІ в ЄС. Створення систем управління якістю (QMS), що містить розробку внутрішніх процедур для забезпечення відповідності кожного ШІ-продукту вимогам AI Act на всіх етапах: від дизайну моделі до ринкового моніторингу. Компаніям, які працюватимуть із ШІ-продуктами високого ризику, доведеться підготувати значну кількість документації: опис архітектури й алгоритмів, звіти про використані дані, методи оцінювання ризиків, результати випробувань [3]. Якщо в компанії раніше не було QMS (типово для стартапів), за оцінками CEPS, витрати на створення повністю нової QMS можуть сягати 200–330 тисяч євро одноразово, плюс 70 тисяч євро щорічно на підтримку [8].

Аудит і сертифікація. Вартість сертифікації однієї високорозвиненої ШІ-системи із залученням європейського нотифікованого органу оцінюється в середньому в 17–23 тисячі євро. Це не враховує внутрішніх витрат на підготовку документації та тестування, які можуть сягати сотень тисяч євро залежно від складності продукту [3].

1. Технічна документація моделей: компаніям доведеться інвестувати інженерні ресурси в перевірку та очищення датасетів на предмет упередженості, впровадження механізмів пояснення рішень ШІ та посилення кибербезпеки. Це переважно витрати на оплату праці висококваліфікованих інженерів.

2. Юридичний супровід: залучення зовнішніх консультантів для інтерпретації вимог AI Act може коштувати від кількох тисяч євро за консультацію та сотень тисяч євро за повний супровід проекту.

Варто зазначити, що частина розробників ШІ вже можуть мати систему управління якістю, яка відповідає вимогам ЄС, а отже їм не доведеться повторно витрачати на це ресурси. Український ІТ-сектор значною мірою складається з малих та середніх компаній і стартапів. Саме для них вимоги AI Act можуть стати загрозою. Згідно з оцінкою CEPS витрати МСП на виведення одного високоризикового продукту на ринок можуть сягати 400 тисяч євро, якщо компанії не мають розбудованих систем управління якістю. Вірогідно, їхні витрати в Україні будуть дещо меншими через нижчий рівень вартості

сертифікаційних послуг. Водночас для досить маленьких українських ШІ-стартапів, які планують створювати проекти у сферах, які ЄС і вважає зоною високого ризику, як-от медицина, фентех, освіта, робота з персоналом, не зможуть профінансувати відповідні заходи. Хоча AL Act передбачає заходи підтримки МСП (регуляторні «пісочниці», знижені збори), основні витрати на розробку процесів і технічну адаптацію залишаються. Розмір українських стартапів переважно є значно меншим, ніж у ЄС, а тому витрати на дотримання всіх вимог AL Act і GDPR можуть зупинити життя стартапу ще на етапі ідеї [9].

Для України питання регулювання штучного інтелекту виходить далеко за межі проблематики. Після отримання статусу кандидата на вступ до ЄС 2022 року та початку переговорного процесу про членство Україна зобов'язана наближати своє законодавство до *acquis Communautaire* ЄС. AL Act є частиною цього доробку, а отже, його імплементація не є питанням вибору, а радше питанням темпу та послідовності гармонізації. Приєднання України до Європейської ради зі штучного інтелекту в жовтні 2025 року стало першим інституційним кроком у цьому напрямі. Європейський Союз започаткував глобальний експеримент у регулюванні штучного інтелекту. Регламент (ЄС) 2024/16891 став першим у світі законодавчим актом, що встановлює обов'язкові правила для розробників і користувачів систем штучного інтелекту. Цей крок знаменує перехід від добровільних етичних принципів до юридично обов'язкових норм, виконання яких стане умовою доступу до європейського ринку [1]. Після ухвалення AL Act стало очевидним, що амбітний графік імплементації та затримки з технічними стандартами створюють значні ризики для бізнесу. На цьому тлі Єврокомісія розглядає можливості адаптації темпу запровадження вимог, щоб не втратити конкурентоспроможність. Мета цього документа – проаналізувати регуляторну архітектуру AL Act та супутніх актів ЄС, оцінити реакцію європейського бізнесу на нове регулювання, а також визначити потенційні можливості та виклики України під час наближення до цих стандартів. Документ пропонує рекомендації щодо формування збалансованої політики, яка поєднає виконання інтеграційних зобов'язань із підтримкою до українського ШІ-сектору [3].

Потенційні переваги наближення до AL Act для України:

1. Єдиний цифровий ринок і експортні можливості. Виконання норм AL Act стане передумовою для взаємного визнання ШІ-продуктів в ЄС. Це відкриє нашим компаніям доступ до європейського ринку без додаткових бар'єрів. Фактично, сертифікований в Україні ШІ-продукт зможе вільно продаватися у ЄС, і навпаки. Така інтеграція сприятиме зростанню ІТ-експорту щодо залучення інвестицій у високотехнологічні сектори.

2. Прискорення цифрової інтеграції до ЄС. AL Act є частиною ширшого пакета цифрового законодавства ЄС. На шляху до членства ЄС Україна зобов'язана прийняти *Acquis Communautaire* ЄС. Переговори можуть іти лише про тривалість перехідних періодів.

3. Довгостроковий економічний ефект. За оцінками Єврокомісії, спільна регуляторна рамка для ШІ може принести Європі майже 295 млрд євро додаткового ВВП та 4,6 млн робочих місць до 2030 року [10]. Частину цього зростання можуть отримати й українські компанії, якщо інтегруються в європейський ринок [8].

Наразі Український сектор штучного інтелекту входить у період імплементації AI Act як-от один із найдинамічніших у Центральній та Східній Європі. Станом на 2024–2025 роки в Україні налічується 243 компанії, що спеціалізуються на ШІ [3]. Цей показник виводить Україну на друге місце в регіоні, поступаючись лише Польщі, де зареєстрована 301 така компанія. Розмір українського ринку ШІ 2025 року оцінюється в 419,4 млн дол. США [2]. Цей ринок підтримується кваліфікованими працівниками: загальна кількість AI/ML-спеціалістів сягнула 5 200 станом на січень 2024 року [5], якщо припустити, що 10–15 % українських ШІ-компаній будуть продукувати високоризиковані ШІ-моделі, загальні витрати бізнесу на виконання всіх вимог AI Act будуть вимірюватися десятками мільйонів євро впродовж наступних 3–5 років. Але найбільш важливим буде не загальна сума витрат. Високі витрати на регулювання разом із невеликим розміром українських ШІ-стартапів можуть стати досить суттєвим бар'єром для проєктів у галузях, які AI Act визначає як високоризиковані, як-от медицина, освіта, інфраструктура. Українські стартапи, які розробляють системи ШІ для високоризикованих сфер, потребуватимуть додаткової підтримки, оскільки саме для таких систем AI Act встановлює найсуворіші вимоги: зокрема, наявність системи управління якістю, детальної технічної документації та процедур моніторингу. Великі IT-компанії, що вже працюють з клієнтами в ЄС, імовірно адаптуються швидше – у багатьох з них уже впроваджені елементи управління якістю, інформаційною безпекою та комплаєнсом, оскільки такі вимоги часто містяться в контрактах або галузевих стандартах. Утім їм також доведеться корегувати внутрішні процеси, адже повна відповідальність AI Act потребує дотримання спеціальних вимог саме до високоризикованих ШІ-систем [9].

Для впровадження AI Act створюється нова інституційна система нагляду й правозастосування, детально описана в Розділі VII регламенту.

Орган ринкового нагляду – це основний національний орган, відповідальний за імплементацію AI Act. Його ключовою функцією є моніторинг систем ШІ, яка вже існує на ринку, для забезпечення їхньої відповідності AI Act. Цей орган розслідує випадки невідповідності й наділений широкими повноваженнями: він може вимагати доступ до технічної документації, вихідного коду, вимагати корегувальних дій, накладати штрафи та забороняти системи, які він вважає небезпечними. Окремо AI Act зобов'язує кожну державу визначити, які національні публічні органи відповідають за забезпечення дотримання вимог щодо основоположних прав людини під час використання високоризикованих ШІ-систем. Це стосується сфер, де ШІ використовується для прийняття рішень про людей, наприклад: підбір кандидатів на роботу, оцінювання кредитоспроможності, системи освіти, правопорядку тощо. AI Act не створює нових правозахисних інституцій, але вимагає від країн вказати, які національні регулятори чи наглядові органи слідкуватимуть за тим, щоб застосування ШІ не порушувало правових норм про основоположні права. AI Act заохочує держави-члени створювати середовища для пілотного впровадження ШІ – так звані регуляторні «пісочниці» (sandboxes), де компанії за сприяння регулятора можуть тестувати свої інноваційні системи та поступово увідповіднювати їх до вимог закону. Очікується, що такі пілотні режими сприятимуть зменшенню ризиків ШІ-продуктів і водночас дадуть регуляторам краще

розуміння технологій. Україна, до речі, вже переймає цю ідею: Мінцифри анонсувало створення «пісочниці» ІІІ за аналогом європейських норм, де вітчизняні компанії добровільно зможуть випробувати свої розробки з огляду на вимоги майбутнього закону ЄС [4]. В Україні вже відкрита можливість подавати заявки до регуляторної «пісочниці», організованої Мінцифрою у співпраці з Фондом Розвитку Інновацій. Зв'язок з іншими законами ЄС Digital Services (DSA) – Акт про цифрові послуги (набув чинності 2022 року, основні положення застосовуються з 2023–2024 рр.). Data Act – Акт про дані (ухвалений 2023 року, набув чинності в січні 2024 року, застосовується з вересня 2025 року). Data Act встановлює правила щодо спільного використання даних між компаніями, доступу користувачів до даних, які генерують їхні пристрої (особливо смартфони), портативності даних у разі зміни провайдерів хмарних сервісів, умов доступу державних органів до даних бізнесу у виняткових випадках тощо.

Особливості використання ІІІ у військовій сфері. AL Act у статті 2 зазначає, що він не застосовується до систем, які є частиною озброєння або використовуються виключно в оборонних цілях. Це рішення було ухвалено, оскільки питання оборони та національної безпеки вважаються суверенним правом кожної окремої країни-члена ЄС. Водночас складна ситуація з технологіями подвійного призначення. Якщо система ІІІ (наприклад, система розпізнавання об'єктів на супутникових знімках) була створена для цивільного ринку, а потім її без модифікацій почали використовувати тільки для військових цілей, вона виходить з-під дії AL Act. Проте, якщо вона використовується одночасно й для цивільних (наприклад, працівників поліції), і для військових потреб, її цивільне застосування підпадає під регулювання. Попри виняток в AL Act, Європейський парламент займає активну позицію щодо обмеження військового ІІІ. Парламент у Резолюції Європейського парламенту від 12 вересня 2018 року щодо атомних систем озброєння закликав до розробки та укладання міжнародного договору, який би заборонив летальні автономні системи озброєнь (LAWS). Імовірно, досвід використання технологій ІІІ в російсько-українській війні значно вплине на майбутнє міжнародного законодавства щодо військового використання ІІІ. Ключовою вимогою Європарламенту є забезпечення «значущого людського контролю» (meaningful human control) над усіма системами озброєнь. Це означає, що людина завжди повинна мати можливість ухвалити фінальне рішення про застосування летальної сили. Тут виникає питання ступеня залученості людини, і чи буде прийнятним той ступінь залученості людини до управління засобами із ІІІ, який є наразі в українських збройних силах [10].

Високорозвинені ІІІ-системи дозволені, але ставлять під суворий контроль: вимоги до безпеки, якості даних і прозорості, обов'язковий нагляд людини (human oversight) за їхньою роботою, оцінювання відповідності перед запуском на ринок і впродовж життєвого циклу продукту. Розробники таких систем повинні проводити оцінювання впливу на фундаментальні права людей, забезпечувати документування та відстежуваність роботи алгоритму, належний рівень кібербезпеки, можливість пояснити результати тощо. Обмежений ризик (системи із зобов'язаннями прозорості. Стаття 50 AL Act) – це способи застосування ІІІ, що не належать до перших двох, але все можуть впливати на користувачів. Регламент визначає для них переважно вимоги прозорості: наприклад, системи, що генерують контент (тексти, зображення, відео), або чат-боти [11].

Висновки. Отже, більшість європейських бізнес-об'єднань загалом підтримують цілі Акта про штучний інтелект ЄС (AI Act) – підвищення довіри до AI та уніфікацію правил на спільному ринку. Тон їхньої реакції переважно конструктивний: бізнес схвалює ризикоорієнтований підхід і прагнення ЄС стати лідером у «надійному AI», але з численними зауваженнями й попередженнями. Компанії та асоціації різних країн наголошують, що закон має бути реалізований обережно, щоб не задушити інновації та не перевантажити бізнес надмірними вимогами.

Для України наближення стандартів ЄС є водночас інтеграційним зобов'язанням і стратегічним вибором, що визначить позицію країни на глобальному ринку технологій штучного інтелекту. Для українського ІТ-сектору, який налічує понад 240 компаній і понад 5 000 спеціалістів, наближення до AI Act створює як можливості, так і виклики. З одного боку, гармонізація відкриває доступ до європейського ринку та підвищує довіру міжнародних партнерів до українських розробників, а з іншого – витрати на відповідність вимогам для високоризикованих систем можуть сягати сотень тисяч євро на один продукт, що становить суттєвий бар'єр для стартапів.

Україна переходить до нового етапу розвитку безпілотних систем, який передбачає інтеграцію штучного інтелекту та створення автономних бойових платформ. Такі розробки вже є і невдовзі можуть стати «сюрпризом» для ворога. Про це заявив керівник Офісу Президента України К. Буданов під час Київського безпекового форуму 23 квітня 2026 р. За його словами, нині як Україна, так і Росія досягли певного максимуму у використанні наявних технологій управління дронами, тому просте збільшення їхньої кількості вже не дає вирішального ефекту. К. Буданов наголосив, що наступним етапом стане повна інтеграція штучного інтелекту у військові системи. Він зазначив, що Україні потрібен перехід до автономних систем, які зможуть самостійно ідентифікувати цілі та маневрувати без участі оператора. За словами керівника Офісу Президента, такі технології вже розробляються, і їхнє застосування найближчим часом може стати несподіванкою для противника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Регламент (ЄС) 2024/1689 Європейського парламенту та Ради від 13 червня 2024 року, що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту (Акт про штучний інтелект). *Офіційний вісник Європейського Союзу*. URL : <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng>
2. Додаток III до Регламенту (ЄС) 2024/1689 Європейського парламенту та Ради від 13 червня 2024 року, що встановлює гармонізовані правила щодо штучного інтелекту (Акт про штучний інтелект). *Офіційний вісник Європейського Союзу*. URL : https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1689/oj/eng#anx_III
3. Україна приєдналася до Європейської ради зі штучного інтелекту / Кабінет Міністрів України : пресслужба. 2025. 31 жовтня. URL : <https://www.kmu.gov.ua/news/ukraina-priednalasia-do-ievropeiskoirady-zi-shtuchnoho-intelektu>

4. Цьома В. Ю., Корильчук С. Т., Оленюк Д. О. Розвиток штучного інтелекту в сучасній юрисприденції. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2023. № 38. С. 100–108.
5. Барабашин С. Штучний інтелект: проблеми та перспективи правового регулювання в Україні та ЄС. *Право України*. 2023.
6. Шишка Н. Штучний інтелект в українському правосудді: правові передумови запровадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 3. С. 143–145. URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-3/35>
7. В Україні анонсували запуск регуляторної «пісочниці» для розробників штучного інтелекту / Центр демократії та верховенства права (ЦЕДЕМ). 2023. 29 березня. URL : <https://cedem.org.ua/news/regulyatorna-pisochnytsia/>
8. Резолюція Європейського парламенту P8_TA(2018)0341 від 12 вересня 2018 року про систему автономної зброї / Doceo document, European Parliament. URL : https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2018-0341_EN.html
9. AI-екосистема України: таланти, компанії, освіта / AI HOUSE (у співпраці з Roosh). 2024. Червень. URL : <https://aihouse.org.ua/wp-content/uploads/2024/01/AI-Ecosystem-of-Ukraine-by-AI-HOUSE-x-RooshUA.pdf>
10. WINWIN AI Center of Excellence – Стратегія цифрового розвитку інновацій до 2030 року / Міністерство цифрової трансформації України. URL : https://winwin.gov.ua/assets/files/%D0%A3%D0%9A%D0%A0%20WINWIN_AI_1.pdf
11. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні : розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2020 № 1556-р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text 27>

Дата надходження 17.03.2026

Дата прийняття 01.04.2026

Дата рекомендації 28.05.2026

Дата публікації 30.06.2026